

STOCKHOLMSKÄLLAN

► LÄS MER OM DET GAMLA STOCKHOLM PÅ STOCKHOLMSKÄLLAN: www.stockholmskallan.se

Sveavägen gick från landet till city

■ ■ Sveavägen är en av Stockholms längsta gator och leder rakt genom Norrmalm och Vasastaden. Den kantas av byggnader från 1700-talet till modern tid.

Text: Katinka Bergvall

Vid namnrevisionen 1885 blev Sveavägen namnet på ”den utvidgade och förlängda Stora Badstugatan från Marquardsgatan norrut”. Under det sena 1600-talet lär planer funnits på en esplanadliknande gata från Stockholms slott till Brunnsviken. Kanske var det med den i bakhuvudet som Sveavägen planerades och successivt breddades. På 1940-talet fanns planer på att förlänga den till Norrbro. I samband med Norrmalmsregleringen 1945 beslutades att den skulle sluta norr om Brunkebergstorg, vid det nya torg som blev Sergels torg.

Många intressanta byggnader kantar Sveavägen. Dess början inramas av de fem Hötorgsskraporna och SEB:s och Göteborgsbankens väldiga bankpalats. ”De fem trumpetstötarna” byggdes 1955-1965 och markerade det nya moderna city. Inspiration hämtade de namnkunniga arkitekterna från samtida glasskrapor på Manhattan.

I korsningen med Kungsgatan ligger Konserthuset. En 1920-talsklassicistisk pärla, ritad av Ivar Tengbom och uppförd 1923-26. Byggnaden är både monumental och detaljrik med höga konstnärliga kvaliteter på in- och utsidan.

Några kvarter norrut, vid Tunnelgatans början, finns en minnesplakett i gatan. Här sköts Olof Palme till döds 1986. Intill, på Sveavägen 40-48, ligger Thulehuset, ett stort kontorshus uppfört 1938-40 för Thulebola-

gen. När det var nytt ansågs det vara det mest rationella kontorshuset i Sverige. Varje typ av arbetsplats var utformad efter arbetsuppgifternas krav och under fönstren löpte transportband för interna brev.

På Sveavägen 41 hittar vi ABF-huset. Huset uppfördes 1958-61 och är täckt av glaserade mosaikplattor. Bakom fasaden ryms utställnings-salar, auditorier, ateljéer och kontor. Intill ligger biografen Grand, uppförd på 1930-talet. Gå gärna in och ta en titt på dörarnas fina intarsiaarbeten.

På Sveavägen 54-58 hittar vi ”Bonnierhuset”, uppfört 1880-82. Byggnaden påminner om bankirpalatsen vid Ringstrasse i Wien. Den uppfördes ursprungligen som bostadshus. Våningarna är nu kontor för Albert Bonniers bokförlag.

Vid Sveavägen 65 hittar vi Handelshögskolan, ritad av Ivar Tengbom och uppförd 1925-26. Mot norr vetter stora fönster mot Observatorielunden och Stadsbiblioteket, ritad av Gunnar Asplund och uppförd 1924-28. Byggnaden är internationellt känd som ett lyckat exempel på nordisk 20-talsklassicism med inslag av funktionalism.

I slutet av Sveavägen ligger Vanadislundens med den borgliknande Vanadisreservoaren, Stefanskyrkan och 1700-talsgården Cedersdal, före detta sommarbostad i en då mycket lantlig trakt.

FRÅN FÖRR.
Överst, korsningen Sveavägen och Kungsgatan, nederst Observatorielunden.